

Referat fra møte i nasjonalt studieutvalg for humanistiske fag (Metochi, Lesbos 19.– 20. mai 2015)

Til stede:

Fra NTNU: prodekan Svein Gladsø, rådgiver Einar Walstad

Fra UiA: dekan Ernst Håkon Jahr, seniorrådgiver Bjørg Tone Frøysnes, student Hilde Tallaksen

Fra UiB: prodekan Claus Huitfeldt, seksjonssjef Ronald Worley, student Jin Sigve Mæland, student Torstein Stråtveit

Fra UiO: prodekan Eirik Welo, seksjonssjef Gro E. Smenes, student Helene Jørum

Fra UiT: seksjonssjef Olav Skare, student Marie Nystuen Berger

I tillegg deltok avdelingsleder Marianne Øhrn Johannessen fra UiA med innledning om erfaringer med digital eksamen på dag 2. Foreløpig agenda var sendt ut på forhånd, og med justering før og i møtet arbeidet studieutvalget med følgende agenda som utgangspunkt:

Tirsdag 19. mai

0900 – 0930: Presentasjoner, orientering om Metochi, valg av referent.

0930 – 0945: Justering av agenda. Nye saker (utenlandssentrene, fremmedspråk). Eventuelt.

0945 – 1300: SAK-prosessen. Status og videre arbeid

Søkertallene – status

SAK-prosjektene.

Fremmedspråksatsing

Konsekvenser av SAKS/fusjoner for våre fagporteføljer og arbeidet i studieutvalget.

1300 – 1700: Lunsj og lengre pause

1700 – 1800: Kvalitetssikringssystemet og sensur

1800 – 1845: Status for evalueringene av utenlandssentrene

Onsdag 20. mai

0900 – 1300: Digitale vurderingsformer. Presentasjon, gruppeoppgaver og plenum.

1300 – 1600: Lunsj og lengre pause

1600 – 1730: Arbeidslivsrelevans i utdanningen. Porteføljer og organisering.

1730 – 1830: Eventuelt, aktuelle saker fra institusjonene, neste møte.

Utvalgsstrukturen.

Neste møte.

Som referenter ble valgt Einar Walstad og Bjørg Tone Frøysnes. Einar Walstad har sammen med utvalgsleder Svein Gladsø sammenfattet referatet. I referatet er innført saksnummer.

1/2015 SAK-prosessen

Generelt

Utvalgsleder innledet med en gjennomgang av mandatet for utvalget og fakultetsmøtet bestilling til utvalget mht. SAK. Han inviterte til drøfting rundt utvalgets oppfølgingsansvar, ønsket fra fakultetsmøtet om å vurdere gode virkemidler (bl.a. nasjonale studieprogrammer), og han minnet om utvalgets problematisering av oppdraget på siste møte i Tromsø i 2014.

Fra diskusjonen:

- Det er mindre drivkraft i SAK-prosjektene etter at SAKS/fusjonsprosessene ble satt i gang
- Det er viktig å være klare på at SAK er virkemiddel for å møte en fragmentert situasjon, og ikke for å få et fagmiljø av høy kvalitet og med sterk forskningsprofil.
- Suksesskriteriene for SAKS ligger på de enkelte institusjonene, og godt administrativt samarbeid er en forutsetning for å lykkes.
- Er SAK-satsingen for bredt anlagt? Bør det heller være færre prosjekter?

I denne generelle gjennomgangen kom spørsmålet om «nasjonalt ansvar» opp. Dette var oppe til diskusjon og forsøksvis avklaring da SAK-prosessen rundt teatervitenskap ble avsluttet i 2012, og det nasjonale fakultetsmøtet hadde ambisjon om å gjøre et vedtak rundt innholdet i nasjonalt ansvar. I påvente av slikt vedtak er det fortsatt uklarheter knyttet til begrepet på institusjonene. I hvor stor grad innebærer nasjonalt ansvar en forpliktelse til å skjerme et fag? Hvordan er forholdet mellom institusjonenes autonomi og denne forpliktelsen? Det nasjonale studieutvalget gjør derfor følgende vedtak:

Studieutvalget anbefaler det nasjonale fakultetsmøtet om å bidra til en avklaring av begrepet «nasjonalt ansvar» for våre fag.

Søkertall 2015/2016

Institusjonene informerte videre kort om søkertallene:

UiA:

- Dårlige tall på fremmedspråk. Bachelor i fransk og tysk nedlagt fra og med 2016, og dette har antakelig hatt negativ innvirkning på årets søkertall
- Lektorprogrammene har begrenset kapasitet, men rekrutterer bra.

UiB:

- Bra økning fra fjoråret (ca. 13 %)
- Lektor, tysk og filosofi eksempler på fag med god søkning
- Deling av bachelorprogrammet i nordisk språk og litteratur i tre (nordisk, norrønt og norsk som andrespråk) ga økning i søkertallene
- Institutt for fremmedspråk har jobbet systematisk med rekruttering, helt ned i ungdomsskolen

UiO:

- Ingen store endringer, men flere årsstudier gir en bevegelse fra bachelor til årsstudier
- Stort sett god rekruttering til lavere grad, men enkelte studietilbud har dårligere søkertall, som for eksempel religionshistorie og klassiske språk
- Rekruttering til master er en utfordring på flere studietilbud
- Litt oppgang på fremmedspråkene – kan ha sammenheng med mer samarbeid med NHO

UIT:

- Stor nedgang på disiplinstudiene i språk. Studier i språk og økonomi er for første gang større enn disiplinbachelorene.
- Jevnt økende søkertall til lektorutdanning – nordisk og engelsk mest populære
- Stor interesse for enkeltemner

NTNU:

- Har vært en tendens over flere år til at årsstudiene vinner terreng på bekostning av bachelorprogrammene.
- Fremmedspråkene med jevnt over svake søkertall på bachelor, master og lektor – noe bedre på årsstudiene. Tysk litt bedre enn fransk.
- Lektor i engelsk, nordisk og historie med jevnt god søking
- Litt nedgang i søknad til masterprogrammene, etter en positiv utvikling i 2014.

SAK-prosjektene - status

Institusjonene informerte om status for de ulike SAK-prosjektene med utgangspunkt i et notat som ble sendt ut før møtet av seksjonsleder for studier ved NTNU, Anne Marit Skancke. En kommentert versjon av dette notatet, med utvalgets merknader, vil ligge ved det endelige referatet fra utvalgsmøtet. Studieutvalget ønsker at det foretas en regulær rapportrunde om de ulike SAK-prosjektene før neste års møte, slik det har vært gjort tidligere år.

SAKS/fusjonsprosessene og deres konsekvenser for nasjonalt studieutvalg

På kort sikt ser det ikke ut til at de pågående prosessene vil berøre humaniorafakultetene på en slik måte at det vil ha konsekvenser for utvalgets arbeid.

2/2015 Rekruttering til fremmedspråkene – nasjonal strategi

Det nasjonale fakultetsmøtet vedtok i sitt møte 12. mai at det skal utarbeides *en felles nasjonal strategi for fremmedspråk*, på linje med det som er utarbeidet for realfagene. I etterkant av møtet utarbeidet leder og sekretær for fakultetsmøtet et notat (vedlagt) med forslag til sammensetning og mandat, som studieutvalget er bedt om å gi innspill til.

Tilbakemelding fra studieutvalget

- Mandatet framstår som noe for omfattende – det er viktig å gjøre en avveining av hvor mye vekt som skal legges på strategi, kartlegging og tiltak. Hvor hovedtyngden ligger, vil også være av betydning for hvem som skal sitte i gruppa.
- Det er ønskelig at arbeidsgruppa kan bruke noe utrederkompetanse.
- Studieutvalgets rolle som oppfølger av bestillingen fra fakultetsmøtet overfor arbeidsgruppa må avklares. Studieutvalget ser ikke for seg en rolle som styringsgruppe eller

referansegruppe, men ønsker å diskutere rapporteringsveier. I utgangspunktet ønsker studieutvalget å være representert med sin leder i arbeidsgruppa.

- Når det gjelder sammensetning av arbeidsgruppa, er utvalget enig i fakultetsmøtets vektlegging av bredden i utvalget, og studieutvalget ser det som naturlig at disse instansene/rollene er representert (noe avhengig av hvordan mandat og oppgaver endelig blir definert):
  - Fremmedspråksenteret i Halden
  - Skolesektoren – ikke minst på overordnet nivå (utdanningsdirektoratet), men det er også viktig å rekruttere god lokal/regional kompetanse og både fra faglig og administrativ ledelse
  - Avtakere av kompetanse fra næringslivet (NHO)
  - Fagpersoner fra institusjonene
  - En studieadministrativ leder
  - Leder av studieutvalget
  - En studentrepresentant

Studieutvalget ber om at saken følges opp og avklares mellom studieutvalgets leder/sekretær og arbeidsutvalget for fakultetsmøtet, dette gjelder både selve tilbakemeldingen på mandat og sammensetning, og forhold rundt sekretariat og økonomi. Avklaringer herfra sendes ut til studieutvalgets medlemmer. Studieutvalget hadde enkelte forslag på personer opp til diskusjon, og vil, etter at de ovennevnte avklaringene er foretatt, melde inn aktuelle navn.

3/2015 Kvalitetssikringssystemer

Kvalitetssikringssystemene ble i hovedsak behandlet på møtet med tanke på utveksling av informasjon og praksiser, og for å få innspill fra studentrepresentantene om studenters involvering i kvalitetsarbeidet. En annen innfallsvinkel er rapporten UHR har utarbeidet med tanke på bedre nasjonal samordning av sensurarbeidet¹. En av problemstillingene som tas opp i rapporten, er nettopp hvilken rolle sensur skal spille i kvalitetssikringssystemene.

Utdanningsutvalgets leder innledet med å si noe om den ulike utformingen av kvalitetssikringssystemene ved institusjonene.

- Mens systemene ved NTNU, UiA og UiO er mer dedikerte systemer for evaluering, omfatter systemene ved UiB og UiT større deler av utdanningsområdet, (for eksempel sensur, opptak og innpassing).
- Systemene er ganske ulike når det gjelder frihetsgraden ned på program- og instituttnivå.
- Systemene har svært ulik tilnærming til emne- og programevaluering, både når det gjelder frekvens og metode, og ikke minst når det gjelder periodiske evalueringer; hvem som legger føringer for disse og hvem som er involvert (herunder forholdet mellom egen- og eksternevaluering).
- Studentenes rolle er veldig ulikt beskrevet – fra anbefalinger om å hente inn synspunkter til mer regel- og malstyrt involvering.

Fra studentenes synspunkter spesielt:

---

¹ Rapporten har vært på høring ved institusjonene (www.uhr.no/aktuelt_fra_uhr/rappport_om_sensurordningene_innen_hoyere_utdanning_-_horing)

- En utfordring med manglende engasjement hos studentene
- Valg av studentrepresentanter er vanskelig enkelte steder – dårlig oppmøte på allmøter
- Varierende hvor mange som gjennomfører evaluering
- Studentene blir hørt, men det er ulik grad av oppfølging fra emnesansvarlige

Studieutvalget har ingen intensjon om å arbeide for større grad av harmonisering av disse systemene på nåværende tidspunkt, ikke minst siden flere institusjoner står foran endringer som resultat av fusjoner.

4/2015 Utenlandssentrene

Saken ble meldt inn fra UiB i forkant av møtet. Status for utenlandssentrene var oppe til diskusjon også på det nasjonale fakultetsmøtet i mai. Utvalgsmedlemmene orienterte kort om de avsluttede og pågående evalueringene på hver institusjon. Studieutvalget er kjent med det blikket som enkeltevalueringene har på andre institusjoners evalueringer, men vil likevel gi følgende innspill til fakultetsmøtet:

Det er ønskelig med en samlet, nasjonal vurdering av utenlandssentrene. Utvalget ser det som naturlig at dette for eksempel ses i sammenheng med fremmedspråkstrategien, jf. punkt 2.

5/2015 Digital eksamen

Marianne Øhrn Johannessen, leder ved studentservice ved UiA, innledet om arbeidet som er gjort ved UiA med digital eksamen (PowerPoint-presentasjon vedlagt). Institusjonene orienterte om status på sin institusjon. Innledningen ble etterfulgt av gruppearbeid med følgende tema:

- Hvordan kan og bør sektoren arbeide for å videreutvikle vurderingsordningene?
- Hvordan kan og bør dette arbeidet drives lokalt ved den enkelte institusjon?

Fra gruppediskusjonene:

- Viktige at faglige hensyn ligger i bunnen, selv om den teknologiske utviklingen går fort
- Ingen reell utvikling i «å sette strøm» på skoleeksamen; vi må tenke nye eksamensformer og oppgavetyper
- Vi må tenke helhetlig om læringsmål og vurderingsformer
- Viktig med noen som viser vei (UiA: «fyrtårn»)
- Studentene må informeres om utfordringene knyttet til omfattende innføring av digital eksamen
- Det er viktig å samle det som er spesifikke problemer på ulike fagområder (for eksempel ulike alfabet og diakritiske tegn), og dette kunne for eksempel gjøres via de nasjonale fagrådene.
- Innovasjon bør kjennetegne det lokale arbeidet, og innovasjonsarbeidet må motiveres av pedagogikk
- Humanister bør være flinke til å tenke på forholdet mellom teknologi og sjanger!

6/2015 Arbeidslivskompetanse

Utvalgets leder hadde invitert til en informasjonrunde på hvordan de ulike institusjonene arbeider med arbeidslivsrelevans i utdanningene, med fokus på porteføljeinnhold og på organisering (forholdet til eksterne representanter i råd og utvalg, råd for arbeidslivskontakt, inkludering av praksis, hospitering etc.).

Fra diskusjonen:

UiO har laget en emnetråd som kalles *Arbeidslivets praksiser*² som per i dag består av fire emner. Innholdet i emnene er delvis basert på tilbakemeldinger fra kandidatundersøkelser og lignende. Emnene kan inngå i valgfri del i bachelorgraden. Har på plass en god infrastruktur for samarbeid med næringslivet, slik som for eksempel avtaleverk. Har også opprettet «vitenskapsbutikken»³, som formidler kontakt mellom arbeidslivet og masterstudenter.

UiB har i flere år hatt emnet *praktisk informasjonsarbeid* som et tilbud for alle. Ved HF er det også et arbeidslivspanel, hvor en rekke representanter fra arbeids- og næringsliv sitter sammen. I tillegg finnes også studentdrevne arbeidslivsdager, som har fungert godt.

Ved NTNU har det i flere år vært en ordning med en prosjektorientert studieretning ved en rekke masterprogram. Studieretningene er nå lagt ned, men deler av emnetilbudet eksisterer fortsatt, og kan innpasses i mange masterprogram.

7/2015 Utvalgsstruktur og studentrepresentasjon

Fakultetsmøtet vedtok i sitt møte i mai 2015 enkelte justeringer i møte- og utvalgsstrukturen – i tråd med anbefalinger fra dekanmøtet i januar. For studieutvalgets del innebærer forslaget en bredere studentrepresentasjon enn hva tilfellet er i det opprinnelige mandatet:

- Studentrepresentasjonen i nasjonalt studieutvalg utvides fra en representant fra NSO til én studentrepresentant per lærested/fakultet. Lærestedene/fakultetene selv utnevner sine representanter.

I praksis er situasjonen også i dag slik at flere studenter deltar enn det som er beskrevet i det opprinnelige mandatet, så forslaget innebærer til en viss grad en formalisering av dagens praksis. Utvalget drøftet implementering av vedtaket fra fakultetsmøtet, og ga leder for studieutvalget i oppgave å ta følgende med til arbeidsutvalget for fakultetsmøtet for avklaring:

Studieutvalget tar forslaget til etterretning, men ber om at forslaget også forelegges NSO, siden det involverer utpeking av studentrepresentanter. Utvalget ønsker også å få avklart hva denne utvidelsen vil bety for stemmereglene i utvalget, da det er nedfelt et prinsipp om at hver institusjon har en stemme.

8/2015 Neste møte i nasjonalt studieutvalg for humanistiske fag

Det nasjonale fakultetsmøtet har vedtatt at «*tidspunkt og agenda for møtene [til studieutvalget] må planlegges i samråd med leder og sekretær for fakultetsmøtet*». I og med at studieutvalget er et rådgivende organ, er det ikke gunstig at utvalgets møter legges etter fakultetsmøtets tidspunkt.

På bakgrunn av dette har leder for studieutvalget avklart med leder i fakultetsmøtet at neste møte bør finne sted i siste halvdel av april 2016.

UiB har sagt seg villig til å arrangere neste møte.

---

² Se <http://www.hf.uio.no/studier/admin/frie-emner/emnetrad/arbeidsliv.html>

³ Se www.uio.no/om/samarbeid/samfunn-og-naringsliv/studentsamarbeid/vitenskapsbutikken//